మూడు రూపాయలు

"కంఠీల"

కృష్ణమూర్తి అదృష్టవంతుడు—కాకపోతే అతడు అడుగు పెట్టడమేమిటి రైలుపెట్టెలో, వెంటనే మద్రాసుమెయిల్ కూతపెట్టి కదలడమేమిటి—స్టేషన్ దాటి గోదావరినది వంతెనపై హాయిగా నిండు చూలాలివలె ప్రాకుతున్నట్టు నడుస్తోంది బండి. వంజచీకటి జగత్తును అప్పటికే తన ఒడిలోకి ఇముడ్చుకుంది. కుదుటబడ్డ గుండెతో నిలబడే పెట్టెలో తనకు చుట్టుప్రక్కల ఉన్నవాళ్లను అదోకలాగున పరిశీలించాడు. చటుక్కున అతన్ని బలంగా ఆకర్షించాడొక వ్యక్తి.

అతడు గ్రుడ్డివాడు కావడమే తనను ప్రత్యేకంగా ఆకర్షించడానికి కారణమా అని లోలోపలనే ప్రశ్నించుకున్నాడు కృష్ణమూర్తి. ఎలక్ట్రిక్ దీపపు క్రీనీడలో వాడ్ని ఆపాదమస్తకమూ తేరిపారజూచాడు. నల్లని నాపరాతికి మెరుగు పెడితే కాంతులీనేటట్లు వాడి ఒంటిమీద మెరుస్తోంది విద్యుత్కాంతి. వాడు ధరించిన వస్త్రాలు రెండే రెండు. ఒకటి మాసి గౌలుకంపు కొడుతున్నదా అనే భ్రమగొలిపే చింకితువ్వాలు జబ్బమీదనుండి ఉవ్వెత్తుగా ఎదటకు పొడుచుకొచ్చిన రొమ్ముపైకి జాలపాలతో ప్రేలాడుతోంది. రెండోది కానుమడత కౌపీనం—పైదానికి సన్నిహితంగానే ఉన్నాయి చాయా, తీరూను. వాడుమాత్రం కదలకుండా శిలగా నిలుచున్నాడు. ఎక్కడో ఎగ్జిబిషనులో చూచిన తగ్గిపోయిన కంచువిగ్రహం హెర్కులీసుది గుర్తుకొచ్చింది. చిత్రపటంలో తాను చూసిన శ్రావణబెళ్గోళలోని దిగంబరజైన విగ్రహం లీలగా మెదిలింది కృష్ణమూర్తి మెదడులో. కళ్ళగోతులలోంచి వేపకాయలలాగ పెల్లుబికే గ్రుడ్లు చీకటిలో కోడెద్దుల బండికి కన్నులు మిరుమిట్లు గొలుపుతూ ఎదురువచ్చే బస్సులైట్ల వెలుగులో తళతళలాడే ఎద్దుల కన్నుగ్రుడ్లవలె ఉన్నాయి. కృష్ణమూర్తి దృష్టిలో ఆ గ్రుడ్డివాడు ప్రతిక్షణమూ బలీయంగా తిష్ట వేసుకు పోతున్నాడు. అప్పటిదాకా వాడు పెదవి మెదపలేదు. వాణ్ణిమాత్రం ఆత్రంగా పరిశీలిస్తూ తాను జనం మధ్య నిలబడ్డ నలుగుడును మరచిపోయాడు కృష్ణమూర్తి.

కొవ్వూరులో ఆగింది మెయిలు. కృష్ణమూర్తిని చకితపరుస్తూ ఆ గ్రుడ్డివాడు మాట్లాడాడు.

"బాబూ! దయగల మారాజులు ఆయమ్మకు కాస్తచోటు చెయ్యండి. కొత్తకోడలమ్మ-బుల్లి. పుట్టింటినుంచి వెడుతుందాది" తన ప్రక్కనున్న ఒక యువతినుద్దేశించి ప్రాధేయపడుతున్నాడు వాడు. అప్పటి దాకా ఆమెను నేనెలా చూడకుండా వుండగలిగాను! మెర్సెరైజ్డ్ క్రొత్త వాయిలు చీర, పచ్చని యామె మనుశేత పాదాలు. ముందున్న లింకెల వాకిసులలోంచి వాసనల వెదజిమ్మే కలిమిడి, సన్నికమ్మదనాలు ఒక దాని వెంబడి ఇంకొకటి చరచర ఆమెను పరిచయం చేశాయి. గనికురదగా, కుదిమట్టంగా, పుష్టిగా, అందంగా వుంది ఆమె. తాను సైతం గమనించని ఆమెను అంతవిశదంగా ఆ గ్రుడ్డివాడెలాగ పసికట్టగలిగాడు? నిజమే ప్రక్కనున్న అతడు ఆమె పెనిమిటే-తనతో తీసుకు వెడుతున్నాడు అనుకుని తనలో ధ్యాసను రెక్కలిప్పే గ్రుడ్డివాని పరిజ్ఞానానికి అచ్చెరువుపడుతున్నాడు - ఖంగున కంచువలె మ్రోగే కంఠంతో వాడు ఆ కొద్ది మాటలూ అని చుట్టుప్రక్కలవారిని విస్మయుల చేసి మౌనం దాల్చడం కృష్ణమూర్తిని అదోకలాగున ఊరించింది.

మెయిలు నిడదవోలు స్టేషనులో అడుగుపెట్టింది. ఎక్కేవాళ్లు ఎక్కుతున్నారు, దిగేవాళ్ళు దిగుతున్నారు. అటు ఇటు కొంచెం సేపుగా మసలుతున్న ధ్యానంనుండి కృష్ణమూర్తిని గ్రుడ్డివాని కంఠం తనవైపు గిరుక్కున మళ్ళించుకొంది.

"చెక్కరుగారు-ప్రసాదరావుగారేనా బాబూ! దండాలండి." అరే-వీడెవడో మహా అసాధారణుడువలె అవుపిస్తున్నాడు-లేకుంటే ఇట్టే పెట్టెలో ఎక్కిన టికెట్ ఎగ్జామినర్ని అజకట్టగలడా? అనుకున్నాడు కృష్ణమూర్తి.

వెంటనే ఒక వూహ అతనికి ఆసరా ఇచ్చింది. గంజిపెట్టి బాగా ఇస్త్రీచేసిన కాకీకోటు గరగర, చేతిలో టిక్కుటిక్కుమన్న కత్తెరా పరిచయం చేసివుంటాయి వాడికి అనిపించింది.

"ఏరా-గుడ్డీ-ఎందాకారా?" మామూలు ధోరణిలో ప్రయాణీకుల టిక్కెట్లను పరీక్షిస్తూనే ప్రశ్నించాడు ఎగ్జామినరు.

"ఏలూరు వెడుతుండా బాబుగారూ—ఇవాళ మధ్యాహ్నం కోచీలో వచ్చిన కుంటోడు నాకేసు చెప్పాడండి మా కుర్రోడు కారుక్రింద బడ్డాడనీ, ఆసుపత్రిలో వుండాడనీని-చూడబోతున్నా."

"అరే—ఎంత పని జరిగిందీ?"

"బాబూ... నేచేసిన తప్పేనండి. ప్రొద్దుగూకలా కూడబెట్టిన డబ్బు—అ దు క్కుం టే—వచ్చింది—దేవుడిచ్చింది ఎదవా! బీడీలు త్రాగి ఆర్పేస్తావా అని రెండు తగిలించానండి. వాలుగు తోజారాడుండి. అంతే. మరి గనబడక లేదు. కంటికి కునుకు లేదు. తిండే పోదు నోటికి. ఇయ్యాళ నాకేసు చెప్పేదాకా పాణం కుదురు లేదుండి."

"అయ్యో! పాపం—ఎలాగుంటుందో?" ఎగ్జామినరు జాలి బుచ్చిన ఈ జాలి—"ఓహో! అంధుడయ్యిండి కోడివారినుండి ఎంతటి ఆప్యాయతను పొందుతుంటున్నాడో" అని కదిపింది కృష్ణమూర్తిని.

తాడేపల్లిగూడెం వచ్చింది. కృష్ణమూర్తికి దాహమయ్యింది. సోడా అమ్ముతున్నారు బయట. నారింజపండ్లవాడు అణాకు ఒకటి అని కేకపెడుతున్నాడు. కృష్ణమూర్తి జేబులు మళ్లీ తడుముకున్నాడు. చిల్లర కానీగూడా లేదు. నోటానోటీగా పరీక్షీజాకు-అతడు లిర్యో యూనివర్సిటీ ఎగ్జామినేషనుకు వెడుతున్నాడు—ఫీజు కట్టబోయే నోట్లు సొమ్ముకు సరిపోయే మొత్తం పొట్లం గట్టబడ్డ సైకం వుంది. "దాన్ని మాత్రం దమ్మిడీసైతం అన్యథా ఖర్చు చెయ్యొద్దు. విజయవాడ స్టేషనులో దిగగానే వేరుగా వడికే

కళ్లు పోతాయి. డబ్బు దుబారా చెయ్యకు" అని పదేపదే హెచ్చరించిన తల్లిమాటలు మారుమ్రోగాయి అతని చెవుల్లో. సోడా త్రాగాలనివుంది. నారింజకాయ ఒకటి ఒలుచుకు తినాలనీవుంది. అయితే కృష్ణమూర్తి కాయి కట్టేసుకున్నాడు. చిన్నప్పటినుండి ఉగ్గుపాలతో వాళ్లమ్మ చెప్పే నీతులు మళ్లీ చిత్రంగా మసిలాయి అతని మనస్సులో. "ఇతరుల సొమ్ముకు ఆశపడకు—నీది పూచిక పుల్ల యొత్తయినా-వృధా చెయ్యకు. సంపాదించడ మెంత కష్టమో ఖర్చు పెట్టడమంత తేలిక."

తాడేపల్లిగూడెమూ దాటిపోయింది. కృష్ణమూర్తికి కూచోవడానికి కొంచెం చోటు దొరికింది. బల్లమీద ఆ క్రొత్తకోడలికి ప్రక్కనే తాపీగా చతికిలబడి చుట్టకాల్చుకుంటున్న ముసలాయనికి ఇవతల ఇరుక్కున్నాడు. అతగాడు కొద్దిగాజరిగి మర్యాద చేశాడు.

"ఒరే—ఒక పాటపాడరా?" ఎగ్జామినరు ఆజ్ఞాపించాడు గ్రుడ్డి వాణ్ణి.

"మనసు బావుండలేదు బాబూ! లేకుంటే రోజూ పాడే వాణ్ణేగా—దానివల్ల పోయిందేముంది? నాలుగు డబ్బులు తెచ్చి పెట్టేదే అది" దీనంగా ప్రత్యుత్తరమిచ్చాడు వాడు.

"ఫర్వాలేదు పాడరా—ఇదిగో— పాట పాడుతూంటే మనసు కష్టం మరిచిపోతుంది" ఎగ్జామినరన్న ఈమాట గాయకునికీ, శ్రోతకీకూడా వర్తిస్తుంది.

గ్రుడ్డివాడు గొంతెత్తాడు. చీకటిలోంచి బాహ్యప్రపంచం ఉగాది అడుగుపెట్టబోతుంటే త్వరపడే వసంత వాతావరణ మూదవగా చల్లనిగాలిని ప్రయాణీకులకు పంచిపెడుతూ ఉక్కపోస్తున్న వారి శరీరానికి హాయిగూరుస్తుంటే ఆ గ్రుడ్డివాని ముఖతః వెలువడే ఆధ్యాత్మరామాయణ కీర్తన వారి మనసుల్ని ఎక్కడకో నెట్టి వేస్తోంది. కమ్మగావుంటున్న ఆపాట కృష్ణమూర్తి ఆశ్చర్యాన్ని చిక్కబరుస్తోంది.

"రావణుడు మారీచుని మాయలేడిగమ్మనీ" సీతమ్మను మిక్కిలిగా ఆకర్షించమనీ కోరుతున్నాడు. మామచెబుతున్నాడు "రాముడు సాక్షాత్తు విష్ణుమూర్తి—ఆయమ్మ మహాలక్ష్మి—ఆయన నిన్ను అంతమొందించడానికే అవతరించాడు—మానుకో ఈదురాలోచన."

"నాకంతా తెలుసు"—రావణుడంటాడు.

"కాను ఆరుజన్మల్లో మిత్రులైవస్తారా—మూడు జన్మల్లో శత్రువైవస్తారా? అంటే రెండోదారే త్రొక్కుతామన్నారుగా. వాళ్ళే రావణ కుంభకర్ణులు!" కృష్ణమూర్తి ఆలోచించాడు. మరొక మహోత్తరభావవీచిక అతని ఎదపై తొలకరి మెరపులా తళుక్కుమన్నది. "మనమనస్సు చెబుతూంటుంది. ఇదితప్పు—కూడదు—అని. కానీ ముక్కరంకెళ్ళకు పారలు గమ్మించి మనలను కానిపనులకు పురికొల్పుతుంది. తెలిసుండీకూడా మనిషి తప్పులు చేస్తుంటాడు—దీనికి అసలు తీమార్పు నే వుండదు"—

గ్రుడ్డివాడు పాటను ఆపేశాడు. అలవాటున్నా ఎవరినీ చేయెత్తి కానీ యాచించలేదు. ఒకరిద్దరు కడుపు కరిగిన దాతలు తామే ముందుకువచ్చి యిచ్చిన కానీయో, అర్ధణాయో, అణాయో పుచ్చుకున్నాడు. మొత్తానికి వాడిమనసేమీ బావున్నసూచనలు అవుపించలేదు.

"ఇది దుబారాకాదు. ఒక దమ్మిడీయేనా ఇస్తే బావుండును. అయ్యో! పాపం!! దీనుడు. ఈ అంధుడికెంత కష్టమొచ్చిందీ? వీడి మన్రా డెలానుంటాడో. దేవుడు వీడికి ప్రాణాధారమైనవాణ్ణి బ్రతికించాలి." ఏమేమో గుణించుకొని మనసారా ధర్మంచెయ్యడానికి పైసాయేనా చేతకలిగివుండని తన దురవస్థకు చింతిస్తున్నాడు కృష్ణమూర్తి. ఏలూరుస్టేషను వచ్చేసింది. మెయిలు ఆగింది. గుడ్డివాడు దిగిపోయాడు. త్వరగా కృష్ణమూర్తి దృష్టిపథానికి దూరమయ్యాడు ఇంతవరకు అతన్ని ఆకట్టి ఆకట్టి ఆలోచనలతో విలపెట్టిన ఆ అంధనారాయణుడు.

ఎప్పుడూ లేనంతగా జనం ఏలూరులో మెయిల్ ఎక్కారు. కృష్ణమూర్తి ఉన్న పెట్టె క్రిక్కిరిసి పోయింది జనంతో. దప్పిక అధికమయింది. కుళాయి దగ్గరకెళ్లివద్దామని లేచాడు. జనాన్ని నెట్టుకుంటూ గేటు దగ్గరకొచ్చాడు. - కమ్మిబట్టకుని ఒక కాలు ముందుంచాడు ప్లాటుఫారముపై. రెండో పాదం ఎత్తుతుంటే దానికి అడుగు భాగంలో అనివవసు వొకటి అతన్ని అటుమళ్ళించింది. వంగి చూశాడు—అదేదో కాగితాల మడత—ఖాళీ సిగరెట్టుపెట్టెలోపలి ముక్కమో-కాదు— అన్నట్లు అతని కళ్లు జిజ్ఞాసను అతని ఎదలోంచి పైకి తోడి అతని కేంద్రీకరణ శక్తిని అటు మళ్ళించాయి—అదొక మడత—చిన్న మడత—గరుకైన మడత—మనుషుల కాళ్ల త్రొక్కిడికి నలిగి మసిబూసుకొన్న మడత—చటుక్కున అతని చెయ్యి అటుమళ్లింది. దాన్ని అందుకుంది. గుప్పెట్లో పెట్టుకొంది. వేళ్లు గట్టిగా మూసేశాయి పిడికిలిని. ఆవస్తువు కృష్ణమూర్తిచే బంధింపబడింది హస్తంలో- కాదు అతన్ని బధించివేసింది. గుండెలు వేగంగా కొట్టుకుంటున్నాయి—ఎవ్వరూ చూడ్డంలేదుగదా వెదుకుతూ హృదయం ప్రశ్నించినట్లయింది. చేయి జేబులోకి పోయింది. ఆమడత ప్రక్కబడింది అక్కడఒకమూల. కాళ్లు దడదడలాడుతూ కుళాయి దగ్గరకు దేహాన్నిలాక్కెళ్లాయి. కడుపెడు మంచినీళ్ళు త్రాగాడు. కొద్ది నిమిషాలల్లో. అతడు ఎంతో మారిపోయాడు. లైటు వెలుగులో ఆ మడత విప్పాడు. అది ద్రవ్యం అన్యులసొత్తు- ఎవరిదో తెలియదు—

రెండురూపాయలకాగితం—దానిలో రూపాయికాయితం—వెరసి మూడురూపాయలు. ఎనిమిదిమడతలుగా మడచబడ్డవి. కళ్ళు జిగేలుమన్నాయి. ఆనందంతో మెరిసిపోయాయి - ఎంతో తృప్తి, పుష్టికలిగాయి. అయితే అవి సహజమైనవా కృత్రిమములా అని విమర్శించుకునే శక్తినిగురించిన ఊహేకలగలేదు. వెంటనే రెండు నారింజపండ్లు, మిఠాయి, పకోడీల పొట్లాలు కొనేశాడు అర్ధరూపాయిపెట్టి—అయితే ఆ మొత్తానికిగాను అతడు ఆ మూడు రూపాయలలోను ఏ కాగితమూ మార్చలేదు. తన పాంటుజేబులో పొట్లంవిప్పి ఒకరూపాయినోటు మార్చి ఆ పొట్లంలోనే భద్రపరచ గలిగాడు అయాచితంగా తనకు లభించిన పైకం.

మెయిలు కదిలేటైము అయ్యింది. త్వరగా తనపెట్టెకు చేరుకునే కృష్ణమూర్తికి గుడ్డివాడు మళ్లీ కనుపించాడు. కొద్దినిమిషాల క్రితం జరిగిన సంఘటన అతనిదృష్టినుండి అన్నిటినీ దూరంచేసి తాత్కాలికంగా తానే వాటి స్థానాన్ని దురాక్రమణ చేయడంవల్ల తనకెదురైన గుడ్డివాణ్ని, ఆస్థితిలో తటస్థపడ్డ ఆ అంధుణ్ణి కనీసం వాడికొక అణాయైనా ఇవ్వకుండా—తనకు అనుకోకుండా మూడు రూపాయలు దొరికాయిగనక — నిర్లక్ష్యం చెయ్యగలిగేవాడా? కృష్ణమూర్తిని ఇంచుమించు రాచుకుపోయినంత చేరువగా కూడా సాగిపోయాడు గుడ్డివాడు. దీన్ని ఎంతమాత్రం గమనించని కృష్ణమూర్తి, కృత్రిమతృప్తితో తూలిపోయే కృష్ణమూర్తి బండిఎక్కాడు. మెయిలు ఏలూరును దాటింది. కాలవాహినిలాగ విసురుగా సాగిపోయింది.

కృష్ణమూర్తి విజయవాడ స్టేషనులో దిగాడు. త్వర త్వరగా బయటకు నడచి మోడరన్ కేఫ్లో ప్రవేశించాడు. గోదావరి స్టేష

కులో మెయిలెక్కేటప్పుడు 'ఇంక ఇవాళకు భోజనం చెయ్యకూడ'దని నిశ్చయించుకున్నవాడు పెరుగు భోజనానికి టిక్కెట్టు తీసుకున్నాడు. తృప్తిగా భోంచేసి అరాపెట్టి కిళ్ళీ వేసుకున్నాడు. కాలేజీ హాస్టలుకు రిక్షామీద వెళ్లాడు. తనకంటె ముందుగానే రూము మేటు విశ్వం వచ్చివుంటాడు అనుకున్నాడు. కాని అతడు రాలేదు సరే—రేపు ప్రొద్దుట లేకపోతే మధ్యాహ్నానికి దిగుతాడు అనుకొని గదిలో ప్రవేశించాడు కృష్ణమూర్తి.

లైటువేసి మంచంవాల్చుకొని పక్కవు పరుచుకొని పడుకున్నాడు. తాను ఎంతో అదృష్టవంతుణ్ణని అనుకొంటున్నాడు. ఎంతో ఆనందం పొందుతున్నాడు. అయితే "ఈ రూపాయ లెవరివో-పారేసుకుని వుండివుంటారు - కావచ్చు. అలాగని తాను ఎవరివని ఎలాగడుగుతాడు బండిలో ప్రయాణీకుల్ని? ఒకవేళ మావే అంటారే అనుకొందాం-వీటికి ఆనమాలు? ఇంకొకడెవడైనా నావేఅనెయ్యొచ్చు రూపాయలు గనక-ఆ సందర్భంలో తనవికాని ఆ రూపాయల్ని అతగాడు గుంజుకునే కంటె తనే వాడుకోవడం ఉచితం గాదా - కాకపోయినా ఇప్పుడు ఇంత ముందుకొచ్చాక నాకీ కుతర్కమెందుకంట-ఏదో-భగవంతునికి నాకీ సొత్తు ప్రసాదించాలనిపించింది." పిచ్చిపిచ్చి ఆలోచనలు మాని నిద్రపోయాడు, కృష్ణమూర్తికి హాయిగా నిద్రబట్టింది. పెట్టెలో జాగ్రత్తగా వుంచబడ్డ పొట్లంలోని ఇతర నోట్లతోబాటు ఆ క్రొత్తనేస్తాలు మూడు రూపాయలు బిక్కుబిక్కుమంటు వుండిపోయాయి.

* * *

విశ్వం మరునాడు సాయంత్రం పూరీ మద్రాసు ప్యాసింజరులో వచ్చాడు. బండి గంటకుపైగా లేటుకావడం చేత రూము చేరుకునే సరికి ఏడు దాటింది. అప్పటిదాకా కృష్ణమూర్తి భోజనం చెయ్యలేదు-ఇద్దరూ కలసి మాట్లాడుకుంటూ సంతోషంగా భోంచేశారు.

పడుకునేటప్పుడు "అంతా కులాసాగానే వున్నారా? ఏమిటి విశేషాలు" అంటూ కృష్ణమూర్తి కదిపాడు విశ్వాన్ని.

"బాగానే ఉన్నారు. చెప్పుకోదగ్గ విశేష లేవీ లేవుగానీ ఇవాళ ప్రొద్దుట ఒక సంగతి జరిగింది" అన్నాడు విశ్వం.

కృష్ణమూర్తి చెవులు పెదిలాయి - "ఏమిటీ?" ఆత్రంగా ప్రశ్నించాడు.

"మా ఇల్లు చెరుకువాడ వారి సత్రం ప్రక్కనేగా" అంటుంటే పవర్‌పేట మెయిన్‌రోడ్డున బతేటివారి పార్కు కెదురుగా వుంటే ఆ సత్రం గుర్తుకొచ్చి అవును" అన్నాడు.

"ఉదయం సత్రంకు వెళ్ళాను—ఎప్పుడూ లేనిది అక్కడున్న వాళ్లను పరకాయించాలనిపించింది మూర్తీ! చెబితే నమ్మవ్-ఒక చిత్రమైన వ్యక్తి కనుపించాడు. కళ్లు రెండూ లేవన్న మాటే గాని అవి వున్న వాళ్లకంటె కూడా ఎంతో బందోబస్తుగా అవుపించాడు."

"ఆఁ—గుడ్డివాడా."

"గుడ్డివాడే—అయితేనేం మనకంటె బాగా గుర్తు పట్టెయ్యగలడు."

"ఎలాగుంటాడు?"

"వాడి స్వరూపమే ఒక ప్రత్యేకత." అంటూ విడ్డూరంగా వర్ణిస్తున్న విశ్వాన్ని చూస్తూ విస్తుపోతున్న కృష్ణమూర్తిలో మార్పు ఆ చీకటిలో పసికట్టలేక పోయాడు విశ్వం—" అరే—నిన్నరాత్రి ఏలూరు స్టేషనులో తన ఎదుటను ఖాళీచేసి వెళ్లిపోయిన గుడ్డివాడు మళ్లీదాన్ని—అది తనకాణాచియైనట్లు—బలంగా లాక్కోడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాడు" అనిపించింది కృష్ణమూర్తికి.

మెయిలులో రావడం. వాడి కుర్రాడికి కలిగిన ప్రమాదం వివరాలు యిత్యాదులు విశ్వం ముఖతః విన్నాడు కృష్ణమూర్తి.

"పాపం! కుర్రాడు ఆసుపత్రిలో ఉంటే చూడడానికి వెళ్లాడట. బిచ్చగాళ్ల వార్డులో వుంచారటవాణ్ణి—ధర్మాసుపత్రి—అయితేనేం. కొంచెం తడిచేస్తేనేగాని సంరక్షణ జరగదు. రెండో మూడో తెచ్చుకుంటేనేగాని వీల్లేదన్నారట."

"గుడ్డివాడు ఆ మొత్తం తెచ్చుకోగలిగేడా?" కృష్ణమూర్తి గుండె గతుక్కుమంది.

"చెపుతావిను—మూలిగే నక్కమీదనే తాటిపండు పడింది. గుడ్డివాడి కష్టార్జితం, అడుక్కుని సంపాదించుకొన్న డబ్బు, మూడు నెలలుగా నిలవ వుంచింది మూటేమూడు రూపాయలు ఎక్కడో పారవేసుకున్నాట్ట..." విశ్వం వినిపిస్తూనేవున్నాడు. కృష్ణమూర్తి గొంతులో తడి ఆరిపోయింది. గుండె విపరీతమైన వేగంతో కొట్టుకొని ఆగిపోతుందేమో అని అదరి పడ్డట్లయినాడు.

"మూడు......మూడు రూపాయలా?"

"ఔను. వాడికి ఎంత గుర్తో—ఒక రెండు రూపాయల కాగితంట—ఇంకొకటి రూపాయి నోటట."

వింటూ తుత్తునియలయ్యేవాడికివలె వణుకుతూ తూలిపోతున్నాడు కృష్ణమూర్తి.

"వాడి భ్రాంతి ఎలాంటిదో, ఎన్నిదోలాలో చెప్పాడు పిచ్చివాడు! ఎనిమిది మడతలు పెట్టాడుట. కుంటినాగేసుచేత రెండింటి మీద శ్రీకారం చుట్టించాడట. ఔను మడతగోచీలో జాగ్రత్తగానే ముడిచాట్ట. కుర్రాడికి వచ్చిన ప్రమాదపు బాధలో మనసు సరిగా పనిచెయ్యలేదు. మరిపోయింది అంటాడు. ఎక్కడ పారేశావురా? అని అడిగాం. రైలులోనే పడిపోయివుండాలి. లేకపోతే ప్లాటుఫారమ్మీదే జారిపోయి వుంటాయి. గేటుదగ్గరికొచ్చి తడుముకొని మళ్ళీ వెనక్కి వచ్చాడట" అంటుంటే తనకెదురై తనను రాసుకొంటూ పోయిన గుడ్డివాడిపట్ల ప్రదర్శించిన తన నిర్లక్ష్యం కంటిలో నలుసులాగ మెరిగింది.

"ఇంతకీ ఆ కుర్రాడి కెలాగుందో?"

"డబ్బు తీసుకెడితే ఏమో—వాడిచేత రాగికాసీ లేదాయె. మధ్యాహ్నందాకా ఏడుస్తూ సత్రంలో కూర్చున్నాడు. అంతటి దుఃఖంలోను తన సొమ్ము దొరికినవాణ్ణి పల్లెత్తుమాటైనా అనలేదు. చూశావా వాడి సహృదయత!" ఇంకా విశ్వం వివరించే ఆ అంధుని ఘనత వినలేక పోతున్నాడు కృష్ణమూర్తి. కళ్లనీళ్ళు గ్రమ్మాయి.

"కృష్ణా! ఇంతవరకు అవిచ్ఛిన్నంగా అప్రతిహతంగా వచ్చిన నీ నైర్మల్యానికి నీకు తెలియకుండానే మసిదాకిందోయ్. ఎంత పొరబాటు జరిగిందీ. కూడదీసుకోబడగలదా? ఏమో చేయిజారిన మాణిక్యం దొరకాలి. అనుకోవాలి. పదిమందిలో బరిమీద పడగెత్తిన త్రాచుపాము ప్రాణాలతో బయటపడ్డది ఎక్కడైనా వుందా? అరే, ఒకరిసొత్తుకై కలలోగూడా ఆశించకు అన్న మాతృవాక్యం ఎందుకు, ఎలాగ తాను విస్మరించగలిగాడు." తాను సర్వనాశనమైపోయినట్లు కుందుతున్నాడు. విశ్వంతో చెప్పకుండానే లేచి పెట్టె తాళంతీసి పైకం దాచిన పొట్లం విప్పి వేరుగావున్న మూడు రూపాయలు తీశాడు.

విశ్వం చూడకూడదని వీధిలోకి వచ్చి మునిసిపలు ఎలక్ట్రిక్ దీపం విరజిమ్మే అరుగుమీది వెలుగులో త్రేళ్లతో తడిమి తడిమి

చూశాడు నోట్లు. స్ఫుటంగా అపుపించాయి శ్రీ కారాలు రెంటి పైనా. తను చేసిన పాపానికి నిష్కృతి లేదంటూ శ్రీరాముడు నిర్దయగా తన్ను శాసిస్తున్నట్లు తకతక లాడాయి ఆ అక్షరాలు. కృష్ణమూర్తి మూర్ఛ పోయినట్లయ్యాడు. త్వరగా లోనికివచ్చి మంచంపై పడిపోయాడు. అతనికి ఆ క్షణంలో బావురుమని యేడుద్దామనిపించింది. విశ్వం ప్రక్కన ఉండబట్టిగాని లేకుంటే అంతపనీ జరిగిపోయేది.

విశ్వానికి నిద్రపట్టింది. కృష్ణమూర్తికి నిద్దరాలేదు. మనసు పరిపరివిధాల పోతుంటే కునుకెలా వస్తుందీ? ఎన్నో ఆలోచనలు అతని మనోవీధిలో చెలరేగి ఎదురుతొకె ఆస్కారంలేక తమ్ము తామే ఢీకొని నుగ్గునుగ్గైపోతున్నాయి. కలతచెందిన మనసుతో రాత్రి అంతా విపరీతంగా మధనపడి ఏం నిర్ణయించుకున్నాడో మానసంలో నృత్యంచేసిన రజనీకాంతకే యెరుక!

వేకువజామున అయిదింటికి వేగంగా బయలుదేరి స్టేషనుకు వచ్చాడు. కలకత్తా మెయిలు ఎక్కాడు పవర్పేటకు టిక్కెట్టు తీసుకుని మెయిలు గంటలను నిమిషాలుగా నిమిషాలను సెకనులుగా నలిపేసి క్షణంలో తన్ను పవర్ పేట చేర్చివేస్తే బావుండు ననిపించింది. వెధవ మెయిలు ఎందుకో విజయవాడలో గంటసేపు ఆగిపోయింది.

కృష్ణమూర్తి పవర్ పేట చేరుకునేసరికి ఎనిమిదయ్యింది. ఏకాఏకిని సత్రానికి పరుగుతీశాడు. అక్కడి బిచ్చగాళ్లందరినీ ఆ గ్రుడ్డివాణ్ణి గురించి భోగట్టా చేశాడు. "కళ్లులేని వాళ్లెందరో-వాడి పేరు?" ఒక కుంటివాడు ప్రశ్నించాడు. "అరే! ఎంత పొరబాటు జరిగిందీ. కొద్దిగంటలు వాణ్ణి ఎదరపెట్టుకుని, వాడికంత చేరువై

పొలానికి—లినోకట్ చిత్రం.
చిత్రకారుడు: శ్రీ వెంకటపాటి కృష్ణమూర్తి.

చతురంగ ప్రవీణుడు—లినోకట్ చిత్రం.
చిత్రకారుడు: శ్రీ వెంకటపాటి కృష్ణమూర్తి.

పేరు ఎందుకు తెలుసుకోలేకపోయాను చెప్పుమా!" అని నాలిక కరుచుకున్నాడు. తనకు గుర్తున్న ఆనవాళ్ళన్నీ చెప్పాడు.

"ఓ! వాడా. గుడ్డి నారాయుడు—ఆసుపత్రికి పోయాడు రాత్రి అనగా—కుర్రవాయాలకు ఎలాగుందో" సందేహాన్ని వెలిబుచ్చింది అతనికివచ్చిన సమాధానం-తిన్నగా ఆసుపత్రి కెళ్లాడు.

"మీరెవరో గొప్పవారిలాగున్నారు. వాడితో ఏం పని?" వార్డులో ప్రక్క మీదవున్న ఒకరోగి బిచ్చగాడే—ప్రశ్నించాడు.

"అవసరమైనపనుంది. వాడికి నేను కొంతడబ్బు ఇవ్వాలి."

"అయ్యయ్యో! ఎంతపని జరిగిందండీ! రాత్రి మీరొస్తే ఆ కుర్రగాడు బ్రతుకు నేమో! రెండు రూపాయలకు వాడి ప్రాణం తీసేసుకున్నాడు. ఏదో ఇంజీషనులు తెండిస్తే చాలు చేయిస్తామన్నారు, రాత్రి పదిగంటలదాకా ఏడ్చేడు ముండావాడు—మమ్మందర్నీ అడిగాడు. మేమే దమ్మిడీలేనివాళ్లమాయె."

"అయితే ఆ కొస్తాకూడా అయిపోయిందన్నమాట!"

"ఆ నిన్నటిరాత్రి పన్నెండుగంటలకు చనిపోయాడు. గుడ్డి నారాయుడికి ఊత, ప్రాణాధారంపోయింది. దేవుడు ఆలాగకూడా వాణ్ణి బ్రతుకనిచ్చాడుగాదు."

"నారాయుడిప్పుడెక్కడుంటాడు."

"శ్మశానానికి తీసుకుపోయారు శవాన్ని. గోలుగోలుమంటూ వెంటవెళ్ళాడు. "ఆసుపత్రి సాకర్లు బయటకు యీడ్చిపారేసేటంతటి తుక్కచావు నీకొచ్చిందిరా కుర్రా" అని కంటికిమంటికి ఏకధారగా ఏడ్చాడు."

కృష్ణమూర్తి శ్మశానానికి చేరుకునేసరికి పదిగంటలయ్యింది. అప్పుడే కొడి చల్లారుతోంది. మంటలు మళ్లుమొగం పట్టే. దాని

చుట్టూ ఎవరూ లేరు. ఔను. లేనివాళ్ళు పేదవాళ్లు. బికారులుపోతే శ్మశానందాకావచ్చేవాళ్ళెవరుంటారు? శ్మశానమంతా కలియ జూశాడు. ఏమిచేయడానికీ తోచక వెనక్కి మర్లాడు.

మరోవైపునుంచి ఎవరో శవాన్ని మోసుకొస్తున్నారు. అది ఒక డబ్బుగల మారాజుకొడుకు పీనుగ...తల్లీ, తండ్రీ ఇతర పరివారము ఎలుగెత్తి ఏడుస్తున్నారు. ఆజనంలో ఒకరిని పిలిచి ఆత్రుతతో అడిగాడు వెర్రిగా "బాబూ! మీకెవరైనా గ్రుడ్డివాడు ఎదురయ్యాడా?" అని.

"దారిలో దసులుపడ్డాడు—పాపం! వాళ్ళకుర్రాడు ప్రమాదానికి గురియై దారుణంగా బాధపడి ఆసుపత్రిలో చనిపోయాడట" అని చెప్పి వారు కృష్ణమూర్తికి అటు దారిచూపారు.

కృష్ణమూర్తి వారి మాటలు పూర్తికాకుండానే ఆదెస అతివేగంగా "నారాయణా" అంటూ పిలుస్తూ పరుగెత్తాడు-పిచ్చిగా ఎన్నిసార్లో అరిచాడు. అతడు పెట్టిన ప్రతికేకా అతనికి తెలియకుండా భగవంతునికై అర్పణ చెయ్యబడ్డ స్తోత్రమే అయిపూరుకుంది. గ్రుడ్డివాని జాడతెలియలేదు కృష్ణమూర్తి గొంతు ఎంత చించుకున్నా—మధ్యాహ్నము నాలుగుగంటల వరకు ఏలూరు నగరమంతా కలియ తిరిగాడు కాని నారాయణ పత్తాలేదు.

కృష్ణమూర్తి అలసిపోయాడు. అతని జేబులో మూడు రూపాయలు అతని దుస్థితికి సానుభూతి ప్రదర్శించడానికి మూడు హేళన చేస్తున్నట్టు వాటి మౌనం సూచించింది. రాత్రి ఏడు గంటలకు విజయవాడ చేరుకున్నాడు.

చేసిన పాపం చెబితే పోతుందని పవిత్రంగా విశ్వంతో చెప్పేసి కంట తడిపెట్టాడు. కర్తవ్యం బోధించమన్నాడు తనకు—విశ్వం బాగుగా యోచించి "ఇంక యెన్నడు ఆ రూపాయలు ఖర్చు పెట్టకు—జీవితంలో ఒక ప్రముఖ ఘట్టానికి మధురస్మృతిగా వీటిని భద్రపరచుకో—ఏసందర్భంలోను వాటిని జారవిడువకు. నీ అదృష్టంపండి ఎక్కడైనా నారాయణ దసులుపడితే నమస్కరించి ఇవ్వు" అన్నాడు. కృష్ణమూర్తి సరేనన్నాడు.

మరునాడు ఉగాదిపండుగ. ఎంతో సంతోషంగా గడుప వచ్చుని కృష్ణమూర్తి పండుగను గూర్చి కనినకల కల్లయై పోయింది. వర్ష ప్రతిపదా పర్వదినాన మిత్రుడు విశ్వం ప్రతిపాదించిన ప్రతిజ్ఞ పునః ప్రవచించుకున్నాడు—కృష్ణమూర్తికి స్ఫురింపకపోయినా ఈ దీక్షవల్ల అతడు ఎన్నడు మరువజాలని ఉపకారం కలిగింది. అతడు త్రికరణ శుద్ధిగా దాన్ని ఆ జన్మాంతము పాలిస్తే ఎన్నడు చేత ఎర్రని యేగాని కలిగి వుండని దారిద్ర్యం అతన్ని బాధించదు. మానవుని పతనానికి పడద్రోసే అవాంఛనీయ ప్రవృత్తి యొక్కటి అతని నింకెన్నడు ఆవహించలేదు. కృష్ణమూర్తి అదృష్టవంతుడు.

ఫిలిప్స్

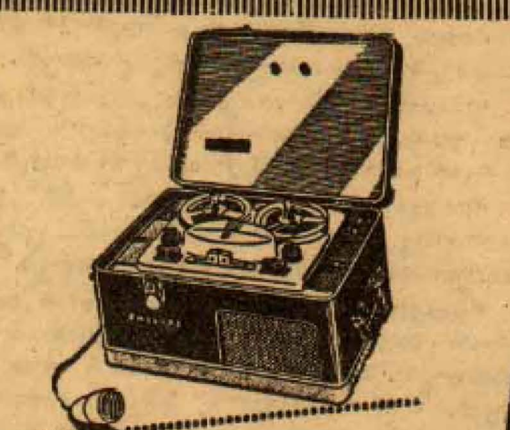

ఫిలిప్స్ టేప్ రికార్డింగు మిషను. TYPE EL 3511 (AC కరెంటుపై పనిచేయును) 600. అ. టేపు పడే పడే ఎన్నిసార్లయినను వాడవచ్చును. వినోదమునకు, మ్యూజిక్కు, నాట్యసంగీత కచ్చేరీలకు. సభలకు ఉపయోగకరమైనది. .... ధర రు. 975/-లు.

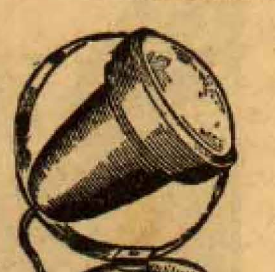

ఫిలిప్స్ ఇన్‌ఫ్రారెడ్ లైటు
ధర రు. 55/-లు.
వంటి, గుండె, కీళ్లు, వాతము, చర్మవ్యాధులకు, ఎర్రని ఈ కిరణములు సోకించినచో క్రమముగా అవయవ బాధలు పోవును.

వివరములకు

PHILIPS

మోడరన్ ఆటో స్టోర్సు, విజయవాడ-1.

"మీకు వున్న రోగమేమిటో చెప్పండి...?"

"ఏమీ లేదండి... అప్పుడప్పుడు కడుపులో నొప్పి వేస్తుంది. ఆ సమయాల్లో నేను పడే బాధ భగవంతుడికే తెలియాలి..."

"అప్పుడప్పుడూ అంటే, యెన్నాళ్ళకోమారు?"

"మూడు నాలుగురోజుల కోమారు..."

"ఏ సమయాల్లో వస్తూవుంటుంది? రాత్రిపూటా? పగలా?"

"రాత్రిపూటే వుధృతంగా వుంటుందండీ..."

"వేళకి సరిగా ఆహారం తీసుకుంటున్నారా?"

"ఔనండీ!"

"సరే...మందు రాసి యిస్తాను. ఆసుపత్రికి వచ్చి తీసుకోండి. లేదు అంటే, మార్కెట్టులో కొనుక్కున్నా సరే దొరుకుతుంది"

"మార్కెట్టులో కొనుక్కుంటాలెండి..." అంది పద్మ వయ్యారంగా వళ్ళు విరుచుకుంటూ.

పద్మ తనకి యెదురుగా నిల్చుని అలా వళ్ళు విరుచుకోవడం, రామారావుకి యేమిటో అదోలా అనిపించింది. ఇంతకు ముందు యెంతోమంది అందమైన యువతుల్ని చూశాడు. కొందరికి మందు లిచ్చాడు. కాని, పద్మలో వున్నంత ఆకర్షణ, కాదు—యేదో ప్రత్యేకమైన అందం, వాళ్ళల్లో లేదనిపించింది. పద్మను కళ్ళారా చూడాలని, మనసారా ఆమెతో మాట్లాడాలని, నవ్వుతూ కూర్చోవాలని, అతని హృదయంలో యెక్కడో ఓ వాంఛ యేర్పడింది. "సరే, మీ యిష్టం..." అని చీటీరాసి యిస్తూ "మరిక నేను వస్తానండి" అని లేచి నిల్చున్నాడు. పద్మ మంచం మీదున్న హేండు బేగ్ తీసి అందునుండి ఓ రెండు రూపాయల నోటు బైటికి తీసి, "మీ ఫీజు..." అంటూ అందించి "మళ్లీ యెల్లుండి మీరో మారు రావాలి... మీ ఫీజు యిచ్చుకుంటాలెండి...ఆ భయమేమీ వద్దు..." అంది అతని మొహంలోకి తీక్షణంగా చూస్తూ నవ్వి.

డాక్టరు రామారావు, మంచు ముక్కలా కరిగిపోయాడు. ఎంత అందంగా వుందీమె! ఆ నవ్వులో నవరత్నాలు కూడా రాలవచ్చు నేమో! విల్లులా వంగిన ఆ పెదాలు, నవ్వుతూవుంటే, చెక్కిలిపై యేర్పడ్డ చిన్న నొక్కు, ఆ మొహానికి యెంతో శోభని కలిగిస్తున్నాయి!...అనుకున్నాడు. మరోమారు ఆమె మొహంలోకి చూడాలనుకున్నాడు. కాని, అప్పటికే తను అసభ్యంగా ప్రవర్తిస్తున్నానేమో నన్న భయం ఆవరించటంతో యీ లోకంలోపడి "అలాగే లెండి" అంటూ బైటికి నడిచాడు. అతను వెళ్ళిపోయే వరకూ పద్మ ద్వారందగ్గరే నుంచింది. రోడ్డుమీద నడిచిపోతున్న వాళ్ళు ఆమె వేపు వింతగా చూస్తున్నారు...రామారావు మెదడు అసంఖ్యాకమైన ఆలోచనలతో నిండి, చిందరవందరయ్యింది. కాదూ మరి...పాపం, బ్రహ్మచారి!

ఆ రోజురాత్రి, డాక్టర్ రామారావు అనుభవించిన విరహ తాపం వర్ణనాతీతం...అతను మెడికల్ కాలేజీలో చదువుతున్న రోజుల్లో ఒకమ్మాయి ప్రేమపాశంలో పడినప్పుడుకూడా యింత విరహం అనుభవించలేదేమో! కన్నుమూస్తే చాలు, నవ్వుతూన్న పద్మ మొహం అతని కళ్ళెదుట పడుతోంది. ఆ నవ్వులో యేం మహత్తు వుందో! అనుకున్నాడు. గోడ గడియారం పదకొండు గంటలు కొట్టింది. పన్నెండు కొట్టింది. కాని, రామారావుకి నిద్ర పట్టలేదు. ఎంత కళ్ళు మూసుకుందుకు ప్రయత్నించినా, యేవో ఆలోచనలు. పద్మ యెవరు? ఒంటరిగా యెందుకుంటుంది? భర్త వున్నాడా? తలిదండ్రులున్నారా? తన యెదుట అలా యెందుకు ప్రవర్తించింది?. యీ ప్రశ్న పరంపరలు, రామారావు మెదడును ఆక్రమించు కున్నయ్...కాని, వాటికి సమాధానం ఒక్కటీ దొరకలేదు. ఆ ఆక్రమణ అలాగే వుండిపోయింది. మెదడుకి మరి స్వేచ్ఛ లేదు.

మరునాటిరోజు రామారావు, ఆసుపత్రికి వెళ్లాడేగాని, అతని మనసంతా పద్మ వేపేవుంది. ఒక్కసారి పరిచయం కలిగిందో లేదో, ఆమె తనని ఎందుకలా ఆకర్షించినది? ఆమెకీ తనకీవున్న అనుబంధం యేమిటి?...అనుకుని అతి కష్టంమీద మనసుని మళ్లించి, తన రోజువారీ పనిపై లక్ష్యం చేశాడు. ఎలాగో గడిచిందారోజు. ఆ సాయంత్రం పద్మయింటికి వెళ్ళాలనిపించింది. కాని, ఆమె ఆరోజు రమ్మనకుండా యెట్లా వెళ్లటం?...అందుకే ఆ ఆలోచన మానుకున్నాడు.

2

శ్రీ తలచుకున్నదంటే, యెంతటి పనైనా చెయ్యగలదన్న విషయం అందరికీ తెలిసిందే! విశ్వామిత్రునివంటి నిగ్రహశాలినే మార్చేసి తనవేపు తిప్పుకున్న శ్రీ, డాక్టరు రామారావుని మార్చడంలో వింత యేముంది? ఎటొచ్చి, విశ్వామిత్రునియెదుట 'మేనక'...రామారావుయెదుట 'పద్మ' అయ్యారు మరి!

మూడోనాడు పద్మ చెప్పినట్టుగానే, వుదయం ఆసుపత్రిలో పని చూసుకుని తిన్నగా పద్మయింటికి బయల్దేరాడు. రామారావు వస్తాడన్న నమ్మకం వుండే గామోసు, పద్మ బాగా ముస్తాబై కూర్చుంది. ఆరోజు ఆమె, రామారావు కళ్ళకి మరీ అందంగా అనుపించింది. పసుపురంగు షిఫాన్‌చీర, దానికి జతగా యెరుపు వెల్‌వెట్ బ్లౌజూ తొడుక్కుని, యెంతో రమణీయంగా అగుపించింది. రామారావుని యెంతో ఆప్యాయంగా ఆహ్వానించింది. మొదటి సారిలా రామారావు అంతగా బిడియ పడలేదు. "మీ వంట్లో ఎలా వుందండీ?" కూర్చుంటూనే అన్నాడు. పద్మ అతనికి యెదురుగా మంచానికి చేరబడుతూ.

"మళ్లీ రాత్రి అపరిమితంగా నొప్పి లేచిందండీ! అప్పుడు సోడా త్రాగాక కాస్త వుపశమనం కలిగింది" అంది.

"క్రమంగా తగ్గుతుందిలెండి... నేనిప్పుడు రాసి యిచ్చిన మందు చాల తక్కువమంది వాడుతారు."

"మీరన్నట్టు క్రమంగా తగ్గుకురావాలిమరి..."

"అవుతే మరి నేను వెళ్ళొస్తానండీ. ఆమందు నే వుపయోగిస్తూవుండండి. అప్పటికీ గుణం కన్పించకపోతే, అప్పుడు యింజక్షను యిస్తాను"

"ఇంజక్షను పేరుమాత్రం యెత్తకండి మీకు పుణ్యముంటుంది. నాకు ఆపేరు వింటేనే భయం..." అంది అప్పటికే బెదిరిపోయి నట్టు. రామారావుకి నవ్వు ఆగిందికాదు. ఆమెకూడా నవ్వింది. ఇద్దరి నవ్వులూ మిళితమై ఆగదిలో ప్రతిధ్వనించాయి.

"మీయిష్టంమరి..." అంటూ లేచాడు రామారావు.

"కూర్చోండి. కాఫీ త్రాగి పోదురుగాని..." అంటూ లోపలికిపోయి స్టౌమీదపెట్టి వుంచిన కాఫీని కప్పులోపోసి తెచ్చి అతనికి అందించింది. ఆమె చేతివ్రేళ్లు తగిలేసరికి రామారావు శరీరం గగుర్పొడిచిందంటే, ఆశ్చర్యంలేదు. ఖాళీ కప్పు దిగువను వుంచేసిన రామారావుకి పద్మ ఫీజు యివ్వబోయింది.

"అబ్బె! నేనిప్పుడేం, ప్రిస్క్రిప్షన్ యిచ్చానుగనుకనా, ఫీజు తీసుకోందుకు? వుంచండి" అన్నాడు నవ్వుతూ. అతనలా అంటాడని పద్మకి ముందే తెలుసు.

"మీరట్లాఅంటే, మరేం చెయ్యను? అప్పుడప్పుడు వస్తుండండేం... నేను రావటమంటే వీలుపడదు..." అంది పద్మ. రామారావు చప్పున యేదో జ్ఞప్తికి వచ్చినట్లయి, అడగటమా, మానటమా, అన్న సందిగ్ధంలోపడి చివరికి ఒక నిశ్చయానికివచ్చి.

"నిజంగా, పెద్దవాళ్ళెవరూ మీయింట్లో లేరేమిటండీ!" అడిగాడు. నిజానికి అది అప్రస్తుతప్రశ్న అయినాసరే అడిగేవాడు వుండబట్టక. పద్మ తిన్నగా నవ్వింది.

"శేకం వున్నారులెండి...మా మేనమామకూడా నాతోనే వుంటున్నాడు. కాని పగలంతా వుండడు. ఓమిల్లులో పని... వుదయం ఆరుగంటలకి వెళ్లిపోయి, సాయంత్రం యేడెనిమిదిగంటలకి వస్తాడు. మీరు పగలు యెప్పుడు రాదల్చుకున్నా రండి...ఏం భయంలేదు. అందరిలా, మనం చదువు, సంస్కారం వున్నవాళ్ళం కూడా. యేదోభయంతో వుండటం నాకస్సలు ఇష్టముండదు..." అంది అంతే! రామారావు సంతృప్తిగా చిరునవ్వునవ్వి బయల్దేరాడు.

* * * *

రోజులు కాలగర్భంలో కలిసిపోతున్నయ్. డాక్టర్ రామారావు ప్రతిరోజూ, ఓమారయినా పద్మ యిల్లు పావనంచేసేవాడు. వాళ్లపరిచయం చివరికి ప్రేమగామారి, రామారావుని వూపిరిసలప నివ్వడంలేదు. పద్మను రోజుకోమారయినా చూడకుండా వుండలేక పోతున్నాడు. ఇంతవరకూ, ఆసుపత్రి, రోగులు, వాళ్లకి మందులివ్వటం...యివే ఒక ధర్మంగా పెట్టుకుని, దినచర్యగా పెట్టుకున్న రామారావు యిప్పుడు బాగా మారిపోయాడు. ఇప్పు డతనికి ప్రపంచమంతా పద్మమయంగా అనుపిస్తోంది.

ఉదయం పదిన్నర అయ్యింది. డాక్టర్ రామారావు టేబిలు చుట్టూ మనుష్యులే...పక్కనేవున్న బెంచీ నిండిపోయింది. ఎంతకీ తరగని రోగుల్ని చూసి విసుక్కున్నాడు రామారావు. అతనిలో సహనం లోపించింది, కంపౌండర్ని పిలిచాడు.

"వీళ్ళందరికీ చీటీమీద సంతకంపెట్టి మందు లియ్యవోయ్..." అంటూ లేచాడు. బెంచీమీద కూచున్న ఒకాయన లేచి,

"మా యింటికి రండిసార్ ! అర్జంటుకేసు..." అన్నాడు.

"ఇప్పుడు నాకు తీరుబడి లేదండి...మరో డాక్టర్ని పిలవండి" అంతే అన్నాడు రామారావు. ఆ వ్యక్తి ప్రాధేయతనైనా విన్పించుకోకండా వెళ్లిపోయాడు డాక్టరు. అందరూ ఆశ్చర్యంతో మొహాలు చూసుకున్నారు. ఎప్పుడూ కనీ, వినీ, యెరుగని మార్పు, డాక్టర్ రామారావులో యెందుకొచ్చిందీ యెవరికీ అర్థంకాలేదు. ఆఖరుకి కంపౌండరుకి కూడా అవగాహన కాలేదు.

ఇలా యెన్నోసార్లు జరిగింది. ఇన్నాళ్ళంతగా రోగుల విషయంలో అతను శ్రద్ధ తీసుకోవటంలేదు. అతనిలోవుండే ప్రతిభ కల్లనైతేనేం, మంచితనం కల్లనైతేనేం, ప్రతివాళ్లు అతన్నే ఆశ్రయించే వారింతవరకు. ఇప్పు డతనిలో ప్రతిభవున్నా, సహనం, ఓపిక లేనట్టనిపించి చాలమంది అతని దగ్గరికి రావటం మానుకున్నారు. ఒకప్పుడు రామారావుకి కాఫీ తాగేందుకు, కంపౌండరుకి సిగరెట్ కాల్చుకుందుక్కూడా తీరుబడిలేని ఆ ఆసుపత్రిలో రోగులు పల్చబడిపోయారు. అలా యెందుకు జరిగిందో, కారణం తెలుసునుగాని, ఆ కారణానికి కారణభూతమైన డాక్టరు రామారావులోని మార్పుకు కారణం మాత్రం తెలిసిందిగాదు కాంపౌండరుకి...అతనికేకాదు...ఎవరికీ తెలిసిందికాదు.

3

"భేష్ పద్మా! నిజంగా నువ్వ యెంతటి మునీశ్వరుణ్ణయినా, యిట్టే వశపర్చుకోగలవ్..." నవ్వుతూ అన్నాడు డాక్టరు ప్రభాకరం.

"నీ కోరిక నెరవేరినట్టేనా మరి !" నవ్వుతూ అంది పద్మ.

"ఓ ! అందుకు సందేహమా డియర్ ...నే నెప్పుడూ తప్పుగా ప్లాను వెయ్యను. నే నెలా వూహించానో అలాగే జరిగింది. ఇక్కడున్న డాక్టర్లలో రామారావుది, నాదే పైచేయి. రామారావు నాకంటె ఒకమెట్టు యెక్కువలో వుండేవాడు. ఈ దెబ్బతో ఓ మెట్టు కిందికి దిగాడు. ఇప్పు డతని గురించి అంతా చెడ్డగా చెప్పుకున్నవాళ్ళే అధికం. ఇప్పుడు నా ఆసుపత్రిలో యిసుకపోస్తే రాలనంత వుమ్మరిగా వుంది తెలుసా ?"

"అలాగా! మరవుతే నాకు విముక్తి కలుకుందన్న మాటే! ఇకనైనా పెళ్ళంటూ చేసుకుంటావా? ఇన్నాళ్లూ యెలాగో యిది, అదీ, అంటూ నెట్టుకొచ్చావు. ఇంకెంత కాలం యిలా వుంటాం......యేదో, యీ కార్యం సాధించమన్నావు సాధించాను. నీమాట వుంచుకుంటావని నాకు తెలుసు ప్రభాకరం..." అంటూ అతనికి దగ్గరగా వచ్చి మొహంలోకి చూసింది పద్మవుత్సాహంగా కాని, ఆవుత్సాహం ఆమెలో యెంతోసేపు నిలువలేదు.

ప్రభాకరం కాస్త గట్టిగా నవ్వేడు. ఆనవ్వులో విషజ్వాలలు పైకి వచ్చినయ్. ఎంతో వికృతంగా వుందా నవ్వు. ఆనవ్వు విన్నాక పద్మ హృదయం బితుకు బితుకుమంది. "ఎందుకట్లా నవ్వుతున్నావు ప్రభాకరం?" అంది భయ విహ్వలయై "నవ్వక, యేడవమంటావా యేమిటి? ఇంకనీకు పెళ్లేమిటి పద్మా! రామారావుతో కులుకుతున్న దానవు...నిన్నెలా పెళ్లి చేసుకుంటాను?" గట్టిగా నవ్వుతూ అన్నాడు.

నిజంగా పద్మ, నిర్జీవప్రతిమలా తెల్ల మొహం వేసింది...ఆమె శరీరం యావత్తూ, గడగడవణికి పోయింది. ఒకంతట నోట మాట రాలేదు.

"ఏమిటి ప్రభాకరం, అలా అంటున్నావు? నువ్వేగా, నన్ను స్వార్థంతో, నీ భవిష్యత్తు కోసం, నన్ను రామారావు దగ్గరికి పంపావు? అతణ్ణి నా ప్రేమవలలో బంధించమన్నావు! అందుకు మొదట్లో నేను ఒప్పుకోలేదు కూడా. అప్పుడు నువ్వేమన్నావు? మర్చిపోయావా? రామారావుని వావలలో వేసుకుందుకు యెట్లా ప్రవర్తించినా సరే, నువ్వేమీ బాధపడనన్నావు. విశాల హృదయుడనన్నావు. అవన్నీ మర్చిపోతానన్నావు...అప్పుడే వివాహం చేసుకుంటానని వాగ్దాన మిచ్చావు.ఆమాటలన్నీ మర్చిపోయావా? నన్నిలా మోసంచేద్దామనే, యీ యెత్తువేశావా? నిన్ను నమ్ముకొని, తలితండ్రుల్ని, కావాల్సిన వారిని విడిచి నీతో లేచి వచ్చినందుకు యిదేనా ఫలితం?..."రుద్ధకంఠంతో వలవలా యేడ్చింది పద్మ. కాని ఆమె యేడుపు ప్రభాకరాన్ని కరిగిస్తుందా? అచ్చే అతను నిశ్చలంగానే వున్నాడు.

"మాటలు యెన్నయినా చెప్తాం పద్మా! వాటికివిలువ యెక్కడుంది? అవన్నీ నిజమనుకొని నమ్మి, నువ్విలా ప్రవర్తిస్తుంటే,నిన్ను నేను మాత్రం నమ్మేదట్లా? అయినా, లేచివచ్చిన మనిషికి, నీతి విలకడ యెక్కడుంటుంది. అందుకే నిన్ను యెలాగో విదలించుకోవాలనుకున్నాను. ఆలోచించాను. ఒక్క దెబ్బతో రెండు పిట్టలు నేలకూలేలా ప్లాను వేశాను. నా పాచిక పారింది. అంతేచాలు. ఇక నీత్రోవ నువ్వు చూసుకోవచ్చు! నాకు సహాయపడినందుకు ధన్యవాదాలు...గుడ్ బై"...అంటూ చరాచరా బైటికి వెళ్ళి పోయాడు ప్రభాకరం.

'ప్రభాకరం!' అని గట్టిగా అరవాలనుకుందిగాని, పద్మకి ఆ మాట గొంతులోనే వుండిపోయింది. ఆమెకళ్లనీటిమయమయ్యాయి. చేతులు, కాళ్ళు, పెదాలు, వణుకుతున్నయ్. చాలాసేపు చీర చెంగు నోటపెట్టుకుని వలవలా యేడ్చింది. యెవరికీ విన్పించకుండా ఎంతసేపు అలా యేడ్చిందో, ఆమెకే తెలీదు. ఆనిశ్శబ్దంలో పక్కయింట్లోని గడియారం పదికొట్టడం విన్పించిందామెకు, లాంతరు కొడిగట్టుకుపోయి వెల్తురు అట్టేలేదు. అలా యెంతసేపని వుంటుంది? తలుపు గడియవేసివచ్చి మంచంపైవాలి దిండులో మొహాన్ని దాచుకొని, శక్తివున్నంతవరకూ యేడ్చింది. ప్రభాకరం యెంత

ద్రోహం చేశాడు? అసలు, తను అతనితో లేచిరావటమే ఓ పెద్ద పొరపాటు...అందుకు ప్రాయశ్చిత్తం యిప్పుడు అనుభవిస్తోంది. అవుతే తనుమాత్రం అనుకుందా, ప్రభాకరం యింతద్రోహం తల పెడతాడని! ఛీ! యేం బ్రతుకు తనది? ఇప్పుడు తను ఏంచెయ్యాలి? ఎక్కడికి పోవాలి? ఎక్కడికి పోయినా, యేంచేస్తుంది? ఈహీనపు బ్రతుకు బ్రతికేకంటె, శాశ్వతంగా యీలోకాన్ని విడిచిపెట్టడం మంచిది...అలా చనిపోయేముందు ప్రభాకరం పన్నిన పన్నాగం అమాయకుడైన రామారావుకి తెలియజేసి మరీమరణిస్తే బావుంటుంది. తను అనవసరంగా, ఒక నిర్దోషిని, ఒక మంచివాణ్ణి పాడుచేసింది... ఆపాపమంతా తననే చుట్టుకుంటుంది...కనీసం, తన అంత్య ఘడియల్లోనైనా రామారావుకి కనువిప్పు కలిగించాలి...అనుకుంది పద్మ. ఆరాత్రి ఆమెకి సరిగ్గా నిద్రపట్టడం లేదు పాపం!

4

ఉదయపు ఎండ కిటికీగుండా గదిలోపలికి చొరబడుతోంది. చిన్నగాలి తరంగాలికి కిటికీగుడ్డ రెపరెపలాడుతోంది. పద్మ మంచం మీద కూర్చుని యేదో ఆలోచిస్తోంది. ఇంతలో తలుపుతట్టిన చప్పుడయింది. పద్మకి తెలుసు యెవరొచ్చారో! వెళ్ళి తలుపుతీసింది డాక్టర్ రామారావు తనెదుటవున్న పద్మనుచూసి నిర్ఘాంతపోయాడు. ఈమె మరో పద్మలా అగుపించింది. ఆమెజుత్తు రేగివుంది. కళ్ళు యెఱ్ఱగా చింతనిప్పుల్లా వుండి, కనురెప్పలు పొంగి వున్నయ్. మొహంలో విషాదరేఖలు స్పష్టంగా అగుపిస్తున్నాయి. అయినా సరే, పద్మ అందంగానే అగుపించింది రామారావుకు.

"అలా వున్నావేం పద్మా?" లోపలికి వస్తూనే అన్నాడు రామారావు. పద్మ తలుపులు కాస్త దగ్గరగా చేరవేసి,

"అబ్బే యేమీ లేదులెండి..." అనేసింది తెచ్చిపెట్టుకున్న నవ్వుతో.

ఇటీవల వాళ్ళిద్దరి సంబోధనల్లో మార్పువచ్చింది. పద్మను మాత్రం రామారావు ఏకవచనంతోనే సంబోధిస్తాడు. పద్మ అతణ్ణి గౌరవిస్తుంది. అంతే!

"నాదగ్గర ఏదో దాస్తున్నావు పద్మా! చెప్పవూ? ఏమీ జరక్కుండా నువ్వంత దీనంగా యెప్పుడూ ఉండవు...చెప్పు పద్మా!" ప్రాధేయపడుతూ అడిగాడు రామారావు.

పద్మ నయనాలు, అప్రయత్నంగా అశ్రుపూరితాలయ్యాయి. ఆమెలో యెక్కడలేని దుఃఖమూ ఉప్పొంగి వాహినిగా ప్రవహించింది...ఉన్నట్టుండి ఒక్కసారి పెద్దగా నిట్టూర్చింది.

"రామారావుగారూ! నేను చాలా పాపాత్మురాలిని. మీకు తీరని అపకారం చేశాను. నన్ను క్షమించరూ!" అంటూ మొహాన్ని చేతుల్లో దాచుకుని బావురుమంది పద్మ.

డాక్టర్ రామారావుకి ఆమెప్రవర్తన యేమీ అర్థంకాక తెల్లమొహం వేశాడు.

"ఏమిటి పద్మా, నువ్వివేళ యిలా మాట్లాడుతున్నావు? నాకు నువ్వుచేసిన అపకారం ఏమిటి? పరిహాసమాడుతున్నావా?" ఆమె మొహంలోకి తీక్షణంగా చూస్తూ అన్నాడు.

"లేదండీ పరిహాసంకాదు...నిజం చెప్తున్నా! నేను నిజంగా కులటనైపోయాను. నాకు ప్రాయశ్చిత్తమంటూ యేదన్నా వుంటే, అది ఘోరాతి ఘోరమైనదై వుండాలి..." మళ్ళీ వెక్కి వెక్కి యేడ్వటం మొదలుపెట్టింది పద్మ. రామారావు ఆమెకి మరి కాస్త దగ్గరగా వచ్చి "ఏమయ్యింది పద్మా, చెప్పు!" అని రెట్టించి అడిగాడు.

"మీరు నన్ను క్షమిస్తానని వాగ్దానమివ్వండి చాలు..."

"అలాగే..."

"అవుతే వినండి" అంటూ నిట్టూర్పు విడిచింది పద్మ "మీతో నేను చెప్పిందంతా అబద్ధమే! నాకు యేరోగమూ లేదు...నా మేన మామ యెవరూ లేరు...అంతా నాటకం..." అని ఆమె చెప్పబోతుంటే, రామారావు నివ్వెఱపోయి

"అంతా నాటకమా! నాదగ్గర నాటకమాడేందుకు కారణం!" అన్నాడు.

కారణం, "నా ఖర్మ. అంతకుమించి మరేమీ చెప్పలేను. డాక్టరు ప్రభాకరాన్ని యెరిగే వుంటారు. అతను అప్పుడప్పుడు మాఊరు వస్తుండేవాడు వాళ్ళ చినాన్నగారింటికి. వాళ్ళ యింటి యెదురుగా నే మాయిల్లు కూడాను. నేనా అమాయకస్థితిలో అతని వలలోపడ్డాను. నన్ను యెన్నోమాటలు చెప్పి మోసంచెయ్యనని వాగ్దానమిచ్చి లేవదీసుకొచ్చాడు. కాని, పెళ్ళిచేసుకుందుకు యేదో ఒక ఆటంకం చెప్తూనే వున్నాడు. ఇటీవల నేను అతణ్ణి మరీ నిలదీసి అడిగాను. అప్పుడే యీ పన్నాగం పన్నాడు. మీకున్న పరపతిని, ప్రాక్టీసుని తగ్గించితే తన ప్రాక్టీసు పెరుగుతుందన్న దుర్బుద్ధి అతనిలో పెరిగింది. అంతే, అందుకు యెరగా నన్ను వినియోగించాడు. నన్ను మీదగ్గరికి పంపాడు. మొదట్లో నేను నిరాకరించా. కాని, అతను యీ కార్యం సఫలమైతేనేగాని, వివాహం చేసుకునే స్థితిలో తను లేనట్టు ఖచ్చితంగా చెప్పాడు. నన్ను ఆ తరువాత విశాలహృదయంతో స్వీకరిస్తానన్నాడు. నాకు మరో గత్యంతరం అగుపించ లేదు. నేను మీదగ్గరికి వచ్చాను...తరువాత అంతా మీకు తెలిసిందే! మీరు నా వలలో పడ్డారు. నా అందానికి ముగ్ధులయ్యారు, నా మాట లన్నీ నిజమని నమ్మారు. ఎక్కువకాలం నాదగ్గరే గడిపేవారు. దాంతో మీ ప్రాక్టీసులో మార్పువచ్చింది. ప్రభాకరంకి చెయ్యి నిండా పని తగిలింది...అతని యీప్సితార్థం యీడేరింది. కాని... కాని...అతని దురాలోచన, నేను ముందుగా అర్థం చేసుకోలేక పోయాను. అతని కుటిల స్వభావాన్ని తెలుసుకోలేకపోయాను. ఇప్పుడు నన్ను వివాహం చేసుకొందుకు నిరాకరిస్తున్నాడు. మీతో కులుకుతున్న పతితనని, యిన్ని కబుర్లుచెప్పిన ప్రభాకరం నామీద అభాండంవేసి తూలనాడి, నా దురదృష్టానికి నన్ను విడిచిపెట్టి పోయాడు. నన్ను వదిలించుకోవాలన్న సంకల్పంతో, మీ ప్రాక్టీసు తగ్గించాలన్న ఆలోచనతోనూ యీ యెత్తు వేశాట్ట......చూడండి. యెంత అన్యాయంచేశాడో! అయినా నేనేం విచారించలేదు... నా జీవితానికి విలువ యేనాడో పోయింది. నాకిప్పుడు మరో శరణ్యం లేదు...ఒక్క మృత్యువు తప్పించి. కాని, మీకీ విషాన్ని వ్యక్తంచేసి, నా జీవితం ముగించాలన్న వాంఛని విడిచి పెట్టుకోలేక, యింతవరకూ జీవించివున్నాను. మీరునన్ను, నా నిస్సహాయతను, అర్థంచేసుకుని క్షమిస్తారో, లేక ద్వేషిస్తారో నాకు అనవసరం...ఇదీ నాకథ." అంటూ మొహం పక్కకి తిప్పుకుని చీరచెంగుతో కళ్ళు ఒత్తుకుంది పద్మ.

డాక్టర్ రామారావు అంతా విని పోత విగ్రహంలా చలనరహితంగా నిల్చుండిపోయాడు. అతని కిదంతా ఓ కలలా అగుపించింది. డాక్టరు ప్రభాకరంకి తనమీద యెందుకంతద్వేషం? తనకి ప్రాక్టీసు అధికంగా వుండనేనా! కాని, పైటికి యెంత తియ్యనికబుర్లు చెబుతాడు? అనవసరంగా ఒక అమాయిక స్త్రీ జీవితంతో ఆటలాడి, ఆమె జీవిత సర్వస్వాన్ని పాడుచేశాడు. పోనీ, అతనికోసం, ఆమె తన వ్యక్తిత్వాన్ని సహితం విడిచిపెట్టుకుని యిలా ప్రవర్తించినా సరే ఆమెను కృతజ్ఞతతో స్వీకరించలేదు. ఛీ! ఛీ!! యేం మనిషి? మళ్ళీ యింత చదువు, సంస్కారమూ వున్నాయి. అవి అతనికి నేర్పినవన్నీ కుత్సితాలే గాబోలు! పద్మవల్ల తప్పులేదే! తన జీవితం మంట గలుస్తుందేమోనన్న భయంతో అతణ్ణి నమ్మి యిటా

ప్రవర్తించింది. ప్రభాకరం యిలా మోసంచేస్తాడని ఆమె యెప్పుడూ అనుకోలేదుపాపం! అనుకున్నాడు రామారావు. అతని హృదయం కోపానికీ, ద్వేషానికీ, బదులు జాలితో సానుభూతితో నిండిపోయింది. పద్మను క్షమించాలన్న విశాలత్వం అతనిలో ప్రవేశించింది.

"పద్మా! ఇందులో నిన్ను క్షమించాల్సింది యేమీ లేదు. నువ్వు నాదగ్గిరిలా నాటకమాడావూ అంటే, నీ జీవితాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని అలాచేశావు. అలాంటప్పుడు వ్యతిరేకంగా నాకు అపకారం చెయ్యాలన్న తలంపు నీలో లేదు. పక్క విషయాలతో కుట్రపన్నినదంతా ప్రభాకరం. అతను నా ప్రాక్టీసు చెడగొట్టాడన్న బాధ నాకు లేదు. కాని, నీలాంటి ఓ అమాయకపు స్త్రీ జీవితాన్ని మోసంచేసి నాశనంచేశాడు. నీ జీవితం నాశనమవ్వడానికి వీల్లేదు...నీకిష్టమైతే, నిన్ను నేనే వివాహంచేసుకుంటాను..." అన్నాడు రామారావు.

పద్మ ఒక్కమారు ఆశ్చర్యంతో కళ్ళు పెద్దవిచేసుకొని అతని వేపు తిరిగింది. ఆమె వళ్ళు పులకరించింది. చెక్కిళ్లు యెర్రబడ్డాయి. ఏమిటి వింటున్నాను? వాస్తవిక జగత్తులో వున్నానా? లేక స్వప్న జగత్తులో వున్నానా? అన్న అనుమానంకూడా ఆమెకి కలిగింది. అయినా, ఆ ఆనందం యెంతోసేపు వుండలేదు. తను కులటనన్న విషయం జ్ఞప్తికివచ్చి రామారావు జీవితంలో మచ్చ తేవటం యిష్టంలేకపోయింది.

"వద్దండీ రామారావుగారూ! మీరు నా ప్రేమలోపడి కొట్టుకుంటూ, ఆ మోజులో అలా అంటున్నారు... కాని, నేను కులటను...యౌవన మదంలో పరాయి పురుషునితో లేచివచ్చిన పాపాత్మురాలను. నావల్ల, మీ స్వచ్ఛమైన జీవితానికి అప్రతిష్ఠ, మాయని మచ్చను, తెచ్చుకోకండి" అంది పద్మ రుద్ధకంఠంతో.

"ఆ భయం నా కెప్పుడూ లేదు పద్మా! ఎవరేమనుకున్నా సరే, నిన్ను నేను వివాహం చేసుకొని తీరుతాను! నువ్వు లేచి వచ్చిన వ్యక్తివవుతే అవొచ్చు. అది తెలీక చేసినతప్పు. ఆ తప్పు కోసం జీవితాంతం నువ్వు శిక్ష అనుభవించటం కేవలం అన్యాయం. ప్రభాకరంలో మానవత్వంలేదు...ప్రేమంటే యేమిటో తెలీదు... మన వివాహం అయ్యాక అర్థం చేసుకోనీ! నువ్వేమీ అధైర్యపడకు పద్మా...నా ప్రాక్టీసు తగ్గిపోయిందన్న బెంగకూడా నాకేమీ లేదు. మళ్ళీ ఆ స్థితికి వచ్చెయ్యగలనన్న ఆత్మవిశ్వాసం నాలో వుంది" అన్నాడు రామారావు.

నిజమైన ఆనందాన్ని పద్మ ఆ క్షణంలో అనుభవించింది. కళ్లు ఒత్తుకొని ఆమాంతంగా రామారావు ఒడిలోకి వాలింది.

"ఎంత విశాల హృదయులండీమీరు!" అంటూ పద్మ ఆనంద బాష్పాలు అతని గుండెపై వర్షించింది.

"మరిక నేను వస్తాను పద్మా! సాయంత్రంవచ్చి నిన్ను తీసుకుపోతానులే"అంటూ వెళ్లిపోయాడు రామారావు. పద్మ, అతను కనుమాపుమేర దాటేవరకూ గుమ్మంముందే నిల్చుని, తరువాత లోపలికి వెళ్ళిపోయింది. ఆరోజు ఆమెలో వుద్భవించిన ఆనందం వర్ణనాతీతం!

5

"నువ్విలా యెన్నాళ్లు బ్రహ్మచారిగా వుంటావురా రామం?" అన్నాడావేళ భోజనాలదగ్గర రామారావు తండ్రి.

"పోనీ, నీకు నచ్చిన అమ్మాయినే యెవర్నో చేసుకోరాదుట్రా! మేమేం వద్దంటామా? ఏదో మా కళ్లముందు, ఆ ముద్దూ ముచ్చటా చూడాలని మా తాపత్రయం..." అంది రామారావు తల్లి.

రామారావు తలిదండ్రులకు, యీ ప్రశ్నలు కంఠస్థ మయ్యాయన్ నిజం చెప్పాలంటే. ప్రతిదినం వాళ్లీ ప్రశ్నలతోనే రామారావుని విసిగించేస్తున్నారంటే ఆశ్చర్యంలేదు. కాని, యింత వరకూ రామారావు మౌనంగా వుండేవాడు. అతనికెందుకో యిన్నాళ్ళూ వివాహంమీద ఆసక్తి కలగలేదు. అల్లాంటిది, యిప్పుడతనిలో ఆభావం కలుగుతుందీ అంటే, దైవిక మేమోమరి.

"నాకు నచ్చిన అమ్మాయి యిన్నాళ్లకి దొరికిందమ్మా" అన్నాడు వుత్సాహంగా, రామారావు.

"వృద్ధ దంపతులు ఆశ్చర్యంతో 'ఆఁ' అన్నారు.

"ఎవ్రరా?" అంది తల్లి ఆత్రుతగా.

"వుందిలే...సాయంత్రం తీసుకొస్తాను—" అన్నాడు రామారావు నెమ్మదిగా.

"ఎవరమ్మాయిరా? సాంప్రదాయమైన కుటుంబమేనా?" తండ్రి ప్రశ్న.

"అదంతా అడక్కండి నాన్నా! తర్వాత చెప్తాను. ఆమె నాకు నచ్చింది. వివాహం చేసుకుంటాను. అంతే! సాయంకాలం మనింటికే వచ్చేస్తుంది...రేపే మా యిద్దరం రిజిష్టర్డు పెళ్ళి చేసుకుంటాం..."

తలిదండ్రులు ఆశ్చర్యంగా కొడుకువేపు చూశారు. "అదేం ఖర్మరా! ఇంత బ్రతుకూ బ్రతికి, యింతడబ్బు వుంచుకొని శోభగా, వైభవంగా వివాహం చేసుకుంటేకాదూ" ఇంక మళ్ళీ మళ్ళీ మనింట్లో శుభకార్యాలు జరుగుతాయి గనుకనా! "అన్నాడు తండ్రి నిరుత్సాహంగా.

"వద్దునాన్నా! అదంతా నాకు వెగటుగా వుంటుంది."

"పోనిద్దురూ! వాడిష్టం...వాడికి మాత్రం తెలీదా యేమిటి? మనమంటే పాతకాలపు వాళ్లం..." అంది తల్లి. ఇన్నాళ్లకి పెళ్ళి చేసుకుంటానని అన్న కొడుకు, యిల్లాంటి అడ్డులు పెడితే, మళ్లీ మనసు మార్చుకొని మానేస్తాడేమోనని ఆమె భయం. తండ్రికూడా ఊరుకున్నాడు.

ఆరోజు సాయంత్రమే పద్మను తీసుకొచ్చేశాడు డాక్టర్ రామారావు. కోడల్ని చూసి అత్తమామలు మురిసి పోయారు. మరుచటిరోజే పెళ్ళి జరిగిపోయింది. పద్మ సంతోషానికి మేరలేక పోయింది. అదృష్టమంటే, తనదేననుకుంది.

ప్రభాకరంమాత్రం, అంతా విని అవమానంతో, అసూయతో కుమిలిపోయాడు పాపం!